

Vejledning om 25 meters beskyttelseszone omkring indvindingsboringer

Nu foreligger den længe ventede vejledning. Den beskriver nærmere om plantedække. Der er mulighed for engangsetablering frem til 1. juni 2012. Naturstyrelsen har orienteret om bl.a. tilskud.

Naturstyrelsen har udsendt [vejledning](#) om 25 meters beskyttelseszone omkring indvindingsboringer. Vejledningen findes på en [side](#) på Naturstyrelsens hjemmeside om beskyttelse af drikkevandsboringer, der også omhandler tilskud. Bemærk at Naturstyrelsens hjemmeside endnu ikke er opdateret med lovændringen, [lov nr. 1249 af 18. december 2012](#).

Det pågældende almene vandværk har ikke pligt til at informere berørte jordbrugere om beskyttelseszonen.

Beskyttelseszonen blev indført den 1. august 2011 som et led i Grøn Vækst, men først nu foreligger der en vejledning. Beskyttelseszonen gælder for indvindingsboringer til almene vandværker, dvs. vandværker, der forsyner eller har til formål at forsyne mindst 10 ejendomme. 25 meter zonen beregnes i forhold til selve boringen. Typisk vil der i forbindelse med tilladelsen af boringen være fastlagt et fredningsbælte på 10 meter. Beskyttelseszonen udvider beskyttelsen til en cirkel med radius 25 meter uanset udstrækningen af fredningsbæltet.

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Anvendelse af beskyttelseszonen

Dyrkningsforbuddet gælder egentlig kultivering af arealet med jordbehandling, såning eller plantning. Det gælder ikke opvækst af naturligt forekommende vegetation. Rydningspligten efter lov om drift af landbrugsjord gælder også for beskyttelseszonen. Naturligt forekommende vækster kan fældes og beskæres, og der kan ske ekstensiv græsning samt tages slæt eller foretages afpudsning. Gødskningsforbuddet omfatter enhver udspreddning af natur- eller kunstgødning.

Engangsetablering frem til 1. juni 2012

Uanset ovenstående er det frem til 1. juni 2012 tilladt uden anvendelse af pesticider eller gødning at etablere græs, undtagen til produktion af græsfø, eller træer og buske, men ikke juletræer og træer til energiproduktion.

Der er næppe hjemmel til at forlange, at beplantningen ikke må besværliggøre eller hindre adgangen til vandindvindingsanlægget.

Høst

Det er fortsat tilladt at høste flerårige afgrøder, der allerede var etableret inden reglen trådte i kraft 1. august 2011.

Relation til boringsnære beskyttelsesområder (BNBO)

Kommunen har efter miljøbeskyttelseslovens § 24, stk. 1 mulighed for at udstede et påbud eller nedlægge et forbud. Hvis det rækker længere væk end 10 meter og minimum indebærer et forbud mod anvendelse af pesticider gælder 25 meter beskyttelseszonen ikke. Begrundelsen er, at kommunens konkrete vurdering fortrænger lovens generelle regel. De boringsnære beskyttelsesområder behøver efter bemærkningerne til loven ikke at dække hele arealet fra 10 meter til 25 meter. Fredningsbæltet på typisk 10 meter berøres ikke heraf. Der ydes erstatning i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 24, stk. 1, og der udbetales derfor ikke kompensation efter de nedenfor anførte regler. Det samme gælder efter vejledningen tillige, hvis der er truffet afgørelse i medfør af [§ 26 a](#). Det fremgår bare ikke af loven. Det må dog med baggrund i vejledningen antages, at påbud efter [§ 26 a](#) har samme virkning som et påbud efter [§ 24, stk. 1](#).

Det bemærkes, at en frivillig aftale med vandværket, som omtales neden for under kompensation, ikke har samme virkning.

Kort

På Naturstyrelsens side findes et kort over boringer. Det bemærkes, at restriktionen gælder, selv om boringen ligger på en naboejendom, når blot 25 meter zonen rækker ind på pågældende ejendom. Det gælder også, hvis boringen ligger på et areal, som vandværket ejer. De pågældende vandværker er ikke forpligtet til at give berørte jordejere besked.

Ophør af indvindingsboring

Hvis der ikke længere indvindes vand fra boringen til almen vandforsyning, bortfalder beskyttelseszonen. Det gælder også, hvis boringen ændrer anvendelse til afværgpumpning eller overvågning.

Det er tilkendegivet, at der i bekendtgørelsen om beskyttede naturtyper vil blive indsat bestemmelse om, at et areal, der i tiden, hvor det er underlagt beskyttelse, har udviklet sig til at blive omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, kan genopdyrkes i indtil 1 år, efter beskyttelsen er ophørt. Der står i forordet, at vejledningen beskriver forholdet til områder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, men denne beskrivelse er alligevel ikke medtaget i vejledningen.

Desværre er vandværket ikke forpligtet til at give berørte jordejere besked om indvinding fra boringen er ophørt.

Godtgørelse

Der blev samtidig i miljøbeskyttelsesloven indført regler om godtgørelse. Den er efter loven fastsat til 429 kr. pr. år pr. boring. Beløbet indekseres.

Berørte jordejere skal inden 1. september søge skriftligt hos det pågældende vandværk, og ifølge vejledningen kan der på Miljøstyrelsens og Naturstyrelsens hjemmesider hentes et skema.

Det er grundejeren, der har selve boringen på sin ejendom, der er berettiget til godtgørelsen. Berørte naboer er ikke berettiget til godtgørelse. Miljøministeren har til Folketingets Miljøudvalg den 23. april 2012 meddelt, at ministeriet er opmærksomt på dette forhold, og at der arbejdes på en løsning af denne problematik.

Miljøbeskyttelsesloven er ændret ved [lov nr. 1249 af 18. december 2012](#), se omtalen [her](#).

Ingen godtgørelse hvis aftale med vandværk om godtgørelse

En grundejer vil ikke være berettiget til godtgørelse efter miljøbeskyttelsesloven, hvis der foreligger en aftale mellem grundejeren og vandværket

om en lignende rådighedsindskrænkning, og grundejeren allerede i den forbindelse har modtaget en godtgørelse herfor. Ved en lignende rådighedsindskrænkning forstås efter vejledningen, at aftalen som minimum skal indeholde f.eks. et krav om pesticidfri dyrkning inden for det pågældende område. Det er en uklar tekst. Bestemmelsen blev indsat under Folketingets behandling af lovforslaget (Grøn vækst) og i betænkningen står, at ved en tilsvarende rådighedsindskrænkning forstås, at den frivillige aftale som minimum skal indeholde et krav om pesticidfri dyrkning inden for det pågældende område. Bestemmelsen begrundes med, at grundejerne ikke skal kompenseres to gange for samme eller tilsvarende rådighedsindskrænkning.

Bestemmelsen er ændret, se omtalen [her](#).

Det bemærkes altså, at en aftale med vandværket om pesticidfri dyrkning og compensation herfor ikke fritager grundejeren for at skulle overholde lovens § 21 b om dyrknings- og gødskningsforbud, og grundejeren vil ikke få nogen compensation for den yderligere rådighedsindskrænkning, der følger af loven, men bemærkningerne til lovteksten er som nævnt uklare. Det er kun en kommunal afgørelse efter miljøbeskyttelseslovens § 24, stk. 1, der fritager for at overholde lovens generelle bestemmelse, jf. ovenfor.

Tilsyn, sanktion og straf

Det er Naturerhvervsstyrelsen, der fører tilsyn med 25 meter beskyttelseszonen, mens kommunen fører tilsyn med fredningsbæltet.

Overtrædelser kan medføre indskærpelse eller en bøde. Der er ikke retskrav på at få en henstilling eller indskærpelse inden en overtrædelse bliver anmeldt til politiet. Der kan idømmes bøde efter miljøbeskyttelseslovens almindelige bestemmelser herom.

Der er ikke for nærværende krydsoverensstemmelse på overtrædelse af 25 meter beskyttelseszonen.